

VLOGA "NEUTRALCEV"

Umrtnitev Lumumbe, ki jo je vsekakor obžalovati, je znova dokazala dokaj nazorno, s kako dobro organizacijo razpolagajo komunisti. Kot na pritisk gumba so se pojavile 'spontane' demonstracije ne samo v Moskvi in drugih satelitskih državah, marveč tudi v ne-neutrarno "neutrarnih" kot v Beogradu in Cairu, kjer je bila, kot poročila nakazuje, povročena škoda najvišja. Da so bile protestne manifestacije pri Organizaciji Zedinjenih Narodov v New Yorku dobro organizirane, dokazuje dejstvo, da je nekdo pred nemiri pretrgal telefonske žice v poslojpu, ki so vodile do stražnikov.

Moskva je dodelila tako odlično vlogo Titu in Nasserju verjetno zato, da bi zvalila na svojo stran nevtralne ali še neopredeljene države Azije in Afrike. Zasedanje Varnostnega sveta sicer dokazuje, da zaenkrat še niso uspeli, toda učinkovitost komunistične organizacije je bila kljub temu dovolj jasno izpričana.

Varnosti svet je odklonil sovjetsko zahtevo po odstranitvi tajnika OZN Hammarskjöldta ter umiku čet OZN iz Konga, za katero so glasovali samo Sovjeti, ter odobril resolucijo za okrepitev OZN v Kongu in za preprečitev državljanske vojne tudi s silo, če bi bilo treba.

SVOPODNO GOSPODARSTVO — FARSA

Toliko opevano "svobodno" gospodarstvo v ZDA je dobilo v začetku februarja t.l. velik udarec z obsodbo 29 družb, ki so bile obsojene na \$1,787.000 poleg individualne obsodbe 44 vodilnih osebnosti teh družb na skupno globo \$137.500 ter na po 30 dni ječe (7 oseb), dočim je bilo 21 obsojenih na pogojno ječo. Ta obsodba bo verjetno podlaga za celo vrsto odškodninskih tožb, ki jo bodo vložile razne občine in verjetno tudi država zaradi izgub, ki so jih povzročile tajno dogovorjene in organizirane ponudbe.

Glavna taktika, ki so jo igrali vodilni predstavniki družb zelo previdno, je obstojala v tem, da so dogovorno vse električne družbe kot mogočne General Electric, Westinghouse in druge, stavljale skoraj enake cene za razne velike pogodbe — z izjemo ene, ki je bila določena po dogovoru, da je ponudila nekoliko nižjo ceno kot ostale. Ta družba je seveda pogodbo dobila, toda pri naslednji ponudbi se je morala uvrstiti med one, ki so zahtevale višje cene. Tako umetno povzročena "najnižja ponudba" je bila seveda vedno višja kot pa bi bila na svobodnem trgu in so potrošniki, večinoma davkoplačevalci in odjemalci električne industrije mestnih ali državnih elektrarn, plačevali monopolno ceno. Nihče ne ve točno, kako dolgo je ta organizacija delovala — nekateri domnevajo, da vsaj 25 let. Podjetniki so bili tako previdni pri razgovorih ter tako dosledni pri uničevanju vseh pisanih sledov, da je trajalo tri leta, predno so zbrali dovolj dokazov, da so mogli začeti s procesom ter krivdo zagovornikov "svobodnega gospodarstva" tudi dokazati.

VPRAŠANJE ČLOVEKA

Obsodba 29 gospodarskih kolosov električne industrije in njih predstavnikov je ponovno postavila vsaj za nekaj časa v ospredje vprašanje odnosa gospodarstva (in enako vsake poedine panoge človekovega udejstvovanja) do morale.

Zgodovinska pot do tega stanja je kaj razvidna. Individualizem ni samo razbil občestvene družbe in napravil iz nje statistično maso formalno demokratične države ali moderne sužnje komunističnega gospodarstva, marveč je razbil tudi poedinca v sveženj poedinah sposobnosti in dejavnosti, ki naj bi bile druga od druge neodvisne. Na ta način je hotel sodobni člo-

vek zatreti klic vesti, ki mu je klical: Ni ti dovoljeno. Ker je postala snovnost temu modernemu človeku najvišja dobrina, je postala tudi korist denarja kot njenega predstavnika najvišji zakon: Kar služi povečanju dobička, je npravno dovoljeno in dobro, kar dobiček ovira ali znižuje, je zlo.

Dokler se je proti dvojni morali borila samo vera, se moderni emancipirani človek ni dosti zmenil za te pridige. Toda kakor prodajalca alkohola bolj vznemirja, če začne pridigar povdarjati tudi zdravstveno okvaro, ki jo povzroča pretirana količina alkohola, tako se zdi, da postaja tudi

• Cardinal Tisserant — član francoske Akademije. Kardinal Eugen Tisserant, dekan kardinalskega kolegija, je bil imenovan za člana francoske Akademije, katere članstvo je omejeno na 40 oseb.

sodobni ekonomski človek nekoliko bolj občutljiv za primere dvojne morale v gospodarstvu, ker instinktivno čuti, da mu postaja konkurenca vezanega gospodarstva iz dneva v dan bolj življenjsko nevarna.

Dvojna morala seveda ni omejena samo na podjetniško plat gospodarskega procesa, čeprav je verjetno na tej plati prvotna in še vedno vodilna. Krivi so je prav tako delavci, ki podpirajo korumpirane delavske voditelje, češ da jim ti izvojujejo boljše delovne pogoje, ki vlagajo v svoje delo najmanjšo možno mero napora, ki kradejo lastnino podjetja itd.

Občutek negotovosti, ki ga v sodobnem človeku povzročajo odkritja v milijone segajočih poverb, monopolnih dobičkov, zlorabe oblasti in informacij, ki jih visoka mesta v javni službi nudijo, ter škode, ki jo povzročajo delavci zavestno v podjetjih, dajejo nekoliko več upanja, da bo večji del sodobnikov kot doslej začel razmišljati o pravilnem odnosu človeka do gospodarstva in do drugih panog človekovega udejstvovanja ter končno uvidel ter to spoznanje v vsakdanjem življenju tudi uveljavil: da je življenjskost vsakega gospodarskega sestava odvisna končno od človeka in njegove pravne moči, da vsa svoja ravnanja podreja naravnemu redu, ki ga je Stvarnik položil v naravo stvari. Ker je človek svobodno bitje, niti Bog ne more zamisliti tako popolnega gospodarskega, političnega, ali kakršnega koli drugega reda, da bi ga človek ne mogel zlorabiti, na drugi strani pa dokazuje prav krščanstvo, da je možno na prostovoljni podlagi pri podreditvi snovnosti duhu in v omejenem obsegu človeka dostojno uveljaviti vse mogoče gospodarske sestave od popolne skupne lastnine do zasebne.

Večina prerokanja o prednostih svobodnega in vezanega gospodarstva s krilaticami o kapitalizmu je mlatenje prazne slame. Analiza gospodarske stvarnosti dokazuje, da obstojata oba tipa samo na papirju: popolnoma svobodnega gospodarstva v smislu popolnoma svobodne tekme nikjer ni (za tiste, ki so se potrebovali dokazati, bi morala biti obsodba električne industrije dovolj zgovorna), pa tudi ne povsem vezanega gospodarstva po načelih komunizma (pred kratkim so bile objavljene statistike, da dobiva sovjetski državljani priseljenke visoke odstotke živil od zasebnega sektorja gospodarstva). Mera vezanosti in svobode je pogojena po mnogih vzrokih, ki niso omejeni zgolj na gospodarstvo in človeka dostojna življenjska raven ni toliko pogojena po tehnični plati gospodarskih kot po duhu, ki preveva nosilce gospodarskega življenja. Če nekatere dobe ne streme toliko za fizičnim ugodjem in prefinjenostjo življenjskega standarda, je to bolj verjetno zato, ker so jim druge dobrine važnejše ter jih bolj zadovoljujejo kot pa zato, ker si ne bi znali življenje ugodneje urediti.

Ko se bližamo 7 obletnici znamenite Leonove okrožnice Rerum novarum, se nam zdi, da je svet danes mnogo bolj kot kdaj prej poprečno dovteten za dopolnitev Leonovega programa, ki ga je izrazil Pij XI. v okrožnici Quadragesimo anno kratko in jedrnat: PREOBNOVA NRAVI IN PREUREJENJE USTANOVA.

Končati je predvsem treba z izolacijo gospodarskega življenja od npravnosti. Razbito in razdvojeno osebnost človeka je treba zopet dojeti v njeni celotnosti povezanosti ter jo postaviti na krmilo vsega zasebnega, poklicnega ter javnega delovanja. Potem bo tudi lažja pot do preureditve ustanov, ki na tem kontinentu dela težave celo katoličanom, ki jo v veliki meri "časte z ustricami, njih srce pa je daleč od nje". Zagate, v katero stavljajo Zdržene države velike stavke temeljne industrije in prevoza (železna industrija, železnice, letalstvo), je napotilo že prejšnjo upravo, da je iskala poti, kako reševati spore med obema taborama oz. jih sploh preprečiti, ker so posledice preveč težke za občo blaginjo. Predsednik John F. Kennedy pa je sedaj (16. februarja) imenoval posebni odbor (Advisory Committee on Labour-Management Policy) sestavljen iz 7 zastopnikov delavstva, 7 zastopnikov podjetnikov in 5 zastopnikov občinstva; predsedovala mu bosta izmenoma delovni minister A. Goldberg in trgovinski minister L. Hodges, ki se na najvišji stopnji približuje temu, kar je Pij XI. predlagal za celotno organizacijo gospodarstva. S tem je nehote priznано za najvišje politične stopnje, da mora biti vrhovno načelo gospodarstva sodelovanje, ne pa tekma.

dreš

G. Allan Grossman, član pokrajinskega parlamenta sprejema od g. Juliusa Baier — ja, predsednika Kanadskega etničnega tiskovnega kluba oljnat sliko, delo italijanskega umetnika g. Bruna Mesalgio. Silka je bila poklonjena g. poslancu ob priliki družabne prireditve na čast njegovemu imenovanju za ministra ontarijske pokrajinske vlade. (Photo — Daisons Press).

NOVA SKUPINA T. B. BOLNIKOV V KANADI

Kanada bo sprejela tretjo večjo skupino družin beguncev, katerih člani bolehajo na tuberkulozi. Prvotno so bila odobrena sredstva za dve skupini, toda hitro zdravljenje bolnikov obeh dosedanjih skupin in z njim zvezani prihranki so omogočili tretji skupini 114 oseb vselitev v Kanado. Provincialne vlade bodo kot doslej nudile oskrbo v sanatorijih, zvezna vlada pa plača prevoz. Ta skupina, ki je sedaj na poti, bo razdeljena: 2 v Prince Edward Island, 5 v Novo Scotijo, 5 v New Brunswick, 15 v Quebec, 40 v Ontario, 5 v Manitoba, 20 v Alberta, 10 v Saskatchewan in 12 v British Columbiju.

Socialni dnevi v Halifaxu

Osmi socialni dnevi za angleško govoreče kanadske katoličane — Catholic Social Life Conference — bodo letos v Halifaxu, N. Sc., od 13. do 15. oktobra. Predmet letošnjega zborovanja bo "Odnosi v industriji 70 let po Rerum novarum". Glavni govornik bo torontski pomožni prevz. Francis A. Marrocco.

Študijski dnevi za celo Kanado so sedaj organizirani vsako drugo leto. Leto pozneje slede krajevni študijski dnevi za več škofij. L. 1960 so priredili 4 take krajevne tečaje (za Ontario in Quebec v Peterboroughu, Ont.), ki skušajo splošna načela narodne konference konkretizirati za krajevne razmere. Sklepi so tako bolj konkretni ter obenem omogočajo večjemu številu duhovnikov in laikov, da se konference udeležijo.

Vsebinska predavanja lanskih štirih krajevnih konferenc je sedaj na razpolago vsakomur, ker je pravkar izšla v knjigi pod naslovom: The Christian Family Apostolate (The Social Department, Canadian Catholic Conference, 90 Parent Ave., Ottawa, Ont. Cena \$2, obsega 214 strani).

• Nicholas Mandziuk — Queen's Council. Ena vidnejših osebnosti v gibanju kreditnih zvez v Manitobi in bivši maenažer Oakburn Credit Union Society, odvetnik Nicholas Mandziuk, je bil vključen v seznamu oseb, ki so dobile častni naslov kraljevskega svetnika.

Nacist Eichman sokriv tudi preganjanja Slovencev

New York Times prinaša besedilo obtožnice proti znanemu nacistu Eichmanu, ki so ga lani ugrabili agenti izraelske tajne obveščevalne službe v okolici Buenos Airesa ter ga prepečali v Israel, kjer sedaj čaka na obravnavo in tudi na pravično sodbo. Poleg ogromnega števila Judov, ki jih je poslal v koncentracijska taborišča po nalogu znorelega Hitlerja — število gre v milijone — ima na vesti tudi nedolžne žrtve drugih narodnosti. V obtožnici je med drugimi narodnostmi naveden tudi slovenski narod. Obtožnica pravi, da je Eichman dal nalog za izselitev pod nečloveškimi pogoji nad 20.000 spodnještajerskih Slovencev, ki so bili leta 1941 v juliju in avgustu izseljeni v Srbijo. Naj ga doleti zaslužena kazen!

Edvard Gregorin umrl

V Ljubljani je v 63. letu nena doma umrl igralec Edvard Gregorin, ki je nad 40 let posvečal svoje izredne talente slovenskemu gledališču in znatno pripomogel k njegovi sedanjí visoki ravni. Ze v gimnaziji v Ljubljani je kazal veliko zanimanje za gledališče in pod pokroviteljstvom svojega profesorja za nemščino Adolfa Robida je takrat sošolcem predaval v nemščini o zgodovini slovenske gledališke umetnosti. Proti koncu prve svetovne vojne je bil sprejet v igralski zbor slovenskega Dramatskega društva v Ljubljani in se kmalu povzpelo do glavnih vlog. Prva njegova velika vloga je bil Tugomer v istoimenski Jurčič-Levstikoví drami.

Gregorin se je strokovno izpopolnjeval v kasnejših letih na Dunaju, v Leipzigu, Pragi in Berlinu, kjer je bil učenec slovite Reinhardtove gledališke šole. Tako dobro si je prilastil nemščino, da so mu njegovi učitelji napovedovali gotov uspeh v nemškem jezikovnem prostoru, povrh tega pa mu je filmska družba UFA ponudila angažma. Toda Gregorin je ostal zvest svoji materni besedi in svojemu prvotnemu namenu, da se posveti slovenski gledališki umetnosti. Zato je vse laskave ponudbe odklonil in se vrnil domov.

HRVATI O SLOVENSKEH PROBLEMIMA

V Hrvatskom glasu, ki izhaja v Winnipegu, je dr. Juraj Krnjević, ki ga smatrajo za dr. Mačkovega naslednika v vodstvu Hrvatske Seljačke Stranke, napisal uvodnik, ki ga ponastiskujemo (Hrvatski glas 13. februarja 1961). Uredništvo:

DR. JURAJ KRNEVIĆ:

Je li Slovenija ugrožena i dokle će "slovenščina" ostati samostalni jezik?

Nema to me dugo, što sam upozorio hrvatsku javnost na jednu slovensku knjigu izašla u Trstu. To je rasprava Slovenca Franca Jeze, a nosi naslov "Nova tla slovenskoga naroda". — Za mene je ona bila, u našim emigrantskim prilikama, otkriće. Pisana je stvarno i dobro dokumentirana. To samo po sebi nije nikakovo čudo, jer su slovenske knjige redovito solidno pisane. Nego sam način, kako Jeza raspravlja o slovenskom narodnom problemu te kako on govori o nama Hrvatima, predstavlja novost. Vjerovatno je tomu razlogom činjenica, što on živi u Trstu i što je tako bliže domovini i kadar je bolje pratiti i prosudjivati prilike u domovini nego li emigranti u prekomorskim zemljama. Slovenci u emigraciji u svom najvećem dijelu prave dojam kao da se boje sadanje stvarnosti. Oni najradije žive u sanjama o vremenu između prvoga i drugoga rata, i nikako se ne mogu sprijateljiti s time, da su se ona vremena iz temelja promijenila, i da se ono, što je prije rata bilo, nikada više ne može povratiti. Tako je to u pogledu situacije u Sloveniji, u pogledu situacije kod nas Hrvata te u pogledu odnosa prema Srbiji. Priznati istinu o temeljnoj situaciji im je teško, jer bi priznanje istine tražilo reviziju njihove sadanje politike. A baš toga emigracija nikako ne čini nego živi u začaranom krugu sanja. Jezina knjiga je s time prekinula. Ona piše sasvim drugačije i o Sloveniji i o Hrvatima i o odnosu prema Srbima nego li to obično čitamo u slovenskim emigrantskim listovima. Ja sam u svom članku naveo iz Jezine knjige gotovo isključivo samo ono, što veli o nama Hrvatima, jer se tu vidi, da on pozna naše prilike dobro i da imađe odvažnosti reći istinu o nama. Osim toga njegovi dokumentarni navodi samo potvrđuju ono, što mi Hrvati pišemo o svojim prilikama. To je bio za mene prvi Slovenac u emigraciji, koji je nepristao i bez bojazni za slovenske narodne interese, progovorio o nama Hrvatima, o prilikama kod nas i o našim narodnim težnjama i ciljevima.

Medjutim o nama govori Jeza samo nuzgredno. Glavno je ono, što iznosi o Sloveniji i slovenskom narodu. To sam je jedva dodirnuo i ostavio, da se na to vratim jednom kasnije. Kako se dnevno nove stvari događaju i neprestano treba nove događaje pratiti i komentirati nisam se do sada povratio na tu vrlo važnu Jezinu knjigu. Ne bih to valjda učinio ni sada, da nije u slovenskom časopisu "Klica Triglava", što izlazi ovdje u Engleskoj već 13 godina, izašao, u posljednjem broju dopis suradnika toga lista iz Trsta ("Klica Triglava" adresa je: BM/Triglav, London, W.C. 1) o istom problemu, koji Jeza razlaže u svojoj knjizi. Zanimivo, je da i suradnik "Klice Triglava" u Trstu, na granici domovine, nakon savjestnoga ispitivanja prilika u domovini, što sam naročito naglašuje, piše o istim problemima na isti način kao prije njega Franc Jeza. Kad sam pročitao taj članak opet sam uzeo u ruke Jezinu knjigu i zato se na nju vraćam. U uvodu knjige veli Jeza: "Ta se knjiga nije porodila iz nacionalnoga šovinizma, nego iz tragične spoznaje, da je slovenski narod danas, kao možda nikada prije, ugrožen u svom opstanku. Mene je — veli dalje pisac — vodilo kod pisanja

uvjerenje, da Slovenci mogu lako riješiti pitanje svoje budućnosti, ali pod uvjetom, da pogledaju stvarnost otvoreno u oči, jer je samoprevara prvi znak narodne smrti". Prigovoru, da bi takovo pisanje moglo škoditi ugledu Jugoslavije kod slovenske manjine u Trstu, pisac odgovara, da "istina ne može nikomu škoditi osim onomu, koji se je mora bojati". Jeza govori u glavnom o gospodarskim problemima, što se lahko vidi po naslovima pojedinih poglavlja same knjige: — "Gospodarsko iskorišćavanje Slovenije", "Koliko je Beograd do sada izvukao iz Slovenije", "Prisilni izvoz u druge republike u Jugoslaviji", "Beogradska birokracija izrabljuje slovensku industriju", "Koliko Slovenija gubi radi premalenog izvoza u inozemstvo", "Zanemareni promet stranim", "Plafoniranje (granica) cinejama", "Zanemarivanje prometnih sredstava", "Uništavanje slovenskih šuma", "Zastarivanje slovenske industrije", "Oduzimanje narodnoga dohodka uzrok niskoga životnoga stupnja", "Teret socijalnoga osiguranja mora nositi Slovenija", "Gospodarsko pljačkanje smanjuje kulturni stupanj", "Slabljenje životne snage slovenskoga naroda", "Kako je s investicijama u Sloveniji", "Fiktivna (papirnata) autonomija narodne republike Slovenije", "Negacija slovenske državnosti i gospodarske autonomije određena je u državnom ustavu", "Slovenski otpor protiv izrabljivanja", "Srbski hegemonizam je samo promjenio konja", — Ovo poglavlje počinje Jeza ovako: "Danas je komunistička partija Jugoslavije nosilac srpske hegemonije, jer se koristi komunističke partije i srpskoga hegemonističkoga imperijalizma, u matoč ideoloških razlikama, stvarno slažu... Sa svojim poznatim cinizmom je srpski nacionalizam, nakon drugog svjetskog rata, vidio, da je komunistička partija ona sila, koja lako održi Jugoslaviju na okupu, i tako je nastalo neko tajno savezništvo među srpsvom i partijom, olakšano time, što je opet glavni grad nove Jugoslavije u srpskom Beogradu. To je omogućilo srpskim elementima, da su opet zauzeli sve vodeće položaje u ministarstvima i središnjim ustanovama..."

Dok Jeza u prvom redu govori o gospodarskom izrabljivanju Slovenije i posljedicama toga za cijeli narodni život, suradnik "Klice Triglava" govori u svom članku u prvom redu o pogibelji što prijete slovenskom jeziku, ne oustajući iz vida ni ostalih problema, koji ugrožavaju Sloveniju, i slovenski narod. On prikazuje, kako se u komunističkim kriznim krugovima jugoslovenskim ozbiljno vodi rasprava, kako slovenski jezik uopće nije samostalan jezik i kako bi trebalo "uzbrzati stapanje". On piše, da "ljudima ide na živce, da se, na primjer, u Ljubljani na ulici toliko govori srpski: da su neki južni brati zasjeli se na bolje položaje". Svuda se "osjeća favoriziranje srbohrvaščine". Zato on navodi primjere iz administracije, vojske, iz željeznice i iz školok. Dotle je došla Ljubljana, da su Srbi studenti iz ljubljanske tehničke škole — veli on — od profesora, da im predaju srpski. U St. Vidu kod Ljubljane su počeli graditi prvo srpsko naselje u Sloveniji, itd., itd. Cijeli je niz tu daljnjih primjera. Pogoršava samu situaciju, veli pisac, što su sami Slovenci

Izšle su knjige redne vsakoletne zbirke Mohorjeve družbe u Celju, ki imajo kljub raznim težavam, največjo naklado (okrog 80.000 izvodov) u Sloveniji.

Koledar je skrbno urejen in prinaša obilico zanimivega berila za najširše plasti prebivalstva. Tako se vrstijo leposlovna dela, zemljepisne razprave, članki o kmetijstvu in marsičem drugem po načelu "za vsakogar nekaj".

Večerniško povest "Iz podkopa cesta" je napisal znani pisatelj Janez Jalen. Je tretji del njegovega romana "Vozariji", vendar predstavlja vsak zvezek zase zaokroženo celoto. Opisuje živni barvami ter klenim sočnim jezikom kmečko življenje na Gorenjskem pred 100 leti. Knjigo preveva krščanski duh, lasten našemu slovenskemu ljudstvu takrat in sedaj.

"Človek v stiski" je naslov psihološkega dela, ki ga je pisal odlični poznavalec človeških srčnih skrivnosti prof. dr. Antona Trstenjaka. Knjiga je dragoceno darilo našim rojakom u duševnih stiskah, ki jih in — žal — danes ni malo. Zato je upravičeno zbudila mnogo zanimanja, posebno, ker se je avtor že pred tem uveljavil kot odličan dušeslovni in vzgojni pisatelj za odrasle.

"Knjiga o tehniki", ki jo je pisal profesor ljubljanske univerze dr. ing. Anton Kuhelj, in katere prvi del predstavlja letošnji zvezek, obeta postati dragocen vodič za široke plasti prebivalstva pri spoznavanju bistva in pomena tehnike in njenih pridobitev, ki v vedno večji meri posega v naše vsakdanje življenje ter ga oblikuje. Pisana je jasno, preprosto, obenem pa zanimivo. Opremljena je s številnimi slikami.

Kot izredne knjige pa sta izšla: 2. zvezek "Izbranega dela" F. S. Finžgarja, ki ga urejuje dr. Franc Koblar. Obsega roman "Iz moder nega sveta" ter vrsto črtic in igro "Naša kri"; 5. zvezek "Izbranega dela" Fr. Ksaverja Meška, ki ga je uredil Viktor Smolej. Obsega novele igre in dva misterija. S tem je zaključena zbirka del tega po rodu štajerskega pisatelja, ki pa je s svojim življenjem i umetniškim ustvarjanjem globoko zakoreninjen v naši koroški zemlji, na kateri je več desetletij živel in duhovniško deloval.

Europe and World Economy. Pri Queen's Printerju u Ottavi se dobi za \$1.50 omenjeno delo (138 strani), ki prikazuje razvoj evropskega gospodarstva in njegove povezave s svetovnim gospodarstvom. Vsebinske je razdeljena na naslednja poglavja: Evropa in svetovno gospodarstvo; Gospodarski razmah in vloga politike; Zastoj in vzpon v poedinih industrijah; Vzpon v medevropski trgovini; Trgovina z ZDA in Kanado; Trgovina s tretjo skupino držav; Razvoj plačil v Evropi in v ostalem svetu. Knjiga je bogato opremljena s statistikami in preglednimi tabelami.

London, 2. veljače 1961.
Dr. Juraj Krnjević.

Slovenska književnost

si utira pot v svet

Vedno pogostejši postajajo prevodi slovenskih literarnih del v tuje jezike, kar znova dokazuje visoko umetniško vrednost naše literature, katero znajo včasih tujeje više ceniti kot mi sami. V letu 1959 je založba Gerhard Stalling u Oldenburgu pri Harmurgu, izdala zbirko "Liebesgeschichten der slawischen Völker". V tej 529 strani obsegajoči knjigi zastopata Slovence Ivan Cankar s črtico "Utrinek iz mladosti" in Anton Ingolič z zgodbo "Ugasle oči". Knjiga vsebuje nadalje izbrane novelle najslavnejših poljskih (Dabrowska, Sienkiewicz, Prus, Zernski, Piasecki, Hlasko), ruskih (Puškin, Turgenjev, Tolstoj, Bunin, Narokov), ukrajinskih (Fedkovič) čeških (Čapek, Nemeček, Havlíček) slovaških (Kukučín), srbskih (B. Stanković, Andrić, Humo, M. Stanković), hrvatskih (M. Senoa in Simunović) in bolgarskih (Žerkovski, Elin-Pelin, Kalfov, Karaljičev) pisateljev.

Dunajska založba Paul Neff pa je v antologiji (zborniku) najboljših šaljivih črtic iz svetovne literature prinesla črtico Slovenca Frana Milčičinskega-Ješka "Primer izven delokroga".

Napovedan je tudi nov izbor slovenskega sodobnega pesništva u italijansko, ki bo izšel u januarski številki dvomesečne revije "La Situazione" u Udinahu.

Mednarodna revija za pesništvo "Adam", ki izhaja na angleškem jeziku, je pred kratkim eno izmed svojih števil posvetila slovenskemu pesniku Mateju Boru. Objavila je njegovo pesnitev "Šel je popotnik u atomski vek", ki jo je predstavil znani prevajalec slovenske literature u angleščino, Janko Lavrin.

Iz Moskve pa poročajo, da bo u letu 1961 založba Goslitizdat izdala roman Ivana Cankarja "Na klanecu" in zbirko pesmi Otona Župančiča.

Dr. Julija Payman, Sopek trnja 1860-1960. Samozaložba. 138 strani. Cena \$1.50. Naroča se pri: Dr. Julija Payman. Colon 364, Ramos Mejia, F. C. N. D. F. S. Buenos Aires, Argentina. Ocena sledi.

Europe and World Economy. Pri Queen's Printerju u Ottavi se dobi za \$1.50 omenjeno delo (138 strani), ki prikazuje razvoj evropskega gospodarstva in njegove povezave s svetovnim gospodarstvom. Vsebinske je razdeljena na naslednja poglavja: Evropa in svetovno gospodarstvo; Gospodarski razmah in vloga politike; Zastoj in vzpon v poedinih industrijah; Vzpon v medevropski trgovini; Trgovina z ZDA in Kanado; Trgovina s tretjo skupino držav; Razvoj plačil v Evropi in v ostalem svetu. Knjiga je bogato opremljena s statistikami i preglednimi tabelami.

DRUŽINSKE ZDRAVSTVENE USLUŽNOSTI NA RAZPOLAGO V ONTARIJU.

Vedeti morate o zdravstvenih uslužnostih, ki so na raspolago u Ontariju u vašo pomoć, ali u pomoć članom vaše družine! Svetujemo vam, da si izrežete ta oglas za vaše nadaljnje vodilo!

USLUŽNOSTI ZA ZOBE

Zobni oddelek oddelka za zdravje ima naslednje uslužnosti:

- Zobne uslužnosti u ontarijskih umobolnicah u Glavni zobni laboratorij.
- Uslužnost za zdravljenje zob otrok u neorganiziranih predelih. U to svrhu posebej opremljen železniški voz.
- Zdravljenje zob otrok u organiziranih predelih. U ta namen posebni denarni dodatki lokalnim zdravstvenim odborom.

KONTROLA NALEZLJIVIH BOLEZNI
To vrši epidemiološki oddelek, ki pomaže vsem običnim pri odkrivanju mest, odkoder se začne nalezljive bolezni razširati.

ZDRAVSTVENI ODSEKI

Zdravstveni odsek je povezava krajevnih občin za čim uspešnejši zdravstveni načrt. Tako povezava lahko povezuje, okraje, okrožja, več trgov skupaj u mestu ali u samostojna mesta. Tak oddelek posluje pod lokalno upravo oddelka za zdravstvo ki nastavlja osebe oddelka, ki ga sestavljajo zdravniki, zaštitne sestre, veterinarji, preglednike sanitetnih naprav i pisarniške moči.

SPLOŠNA SNAGA

Ta oddelek upravlja i daje nasvete lokalnim zdravstvenim odsekom u pogledu prehranjevalne snage, snage mleka i mlečnih izdelkov, snage prehranjevalnih prostorov, sol, krajevne dobave vode, snage u kanalizacijskom sistemu, kontrolo mrčesa i nadležnih živali ter vse druge možnosti obće snage.

OBVESTILA I RAZGLASITVE

V tem pogledu so narejeni plani za čim moćnejšo razglaševanje uslužnosti zdravstvenih ustanov, ki so na raspolago ljudem Ontarija.

INDUSTRIJSKA HIJIGIENA

Ta oddelek pospesuje zdravstvo u industriji. Lastniki so vzpodbujani k čim moćnejšemu sodelovanju za zdravstveno i zobno pomoć za čimboljše zdravje na splošno.

LABORATORIJI

Veliki del dela tega oddelka sestavlja bakteriološko raziskovanje kućnih bolezni. Tega vrše u glavnom zdravniški. Bakteriološko raziskovanje mleka i pitne vode je tudi ena izmed važnih opravil, ki ga vrši ta oddelek.

SEKCIJA BOLNIŠKIH NEGOVALK

Ta upravlja šole bolniških negovalk za vso pokrajino, i to u pogledu izobrazbe i življenjskih pogojev u teh solah.

LJUDSKE BOLNIŠKE NEGOVALKE

Glavni namen tega oddelka je, da pomaže lokalnim zdravstvenim odborom pri organiziranju uslužnosti javnih bolniških negovalk.

ZDRAVJE MATER I OTROK

Oddelek za zdravstvo mater i otrok skrbi predvsem za zdravje pričakujoćih mater i za zdravje otrok u predškolski i školski dobi.

DUSEVNO ZDRAVJE

Ta oddelek upravlja število umobolnic, kakor tudi bolniške šole za duševno omejene otroke.

PREPREČEVANJE TUBERKULOZE

Ontario je srecen, da ima uspešno metodo, s katero oddelek za preprečevanje jetike vrši svoje uspešno delo. Sanatoriji za jetične so upravljani po vsej pokrajini na bazi prostovoljnih skupin, vlada pa prispeva dobrušen del za zdravljenje bolnikov u teh tbc bolnicah, prav tako daje vlada večje vsote denarja za nove gradnje. Ker je x-ray še vedno najuspešnejša metoda za ugotavljanje te morilke ljudi, vlada oskrbuje prevozne x-ray enote po vsej pokrajini.

REHABILITACIJA

Z ustanovitvijo oddelka za rehabilitacijo, je to delo u tesni povezavi z drugimi zdravstvenimi i sličnimi ustanovami, ki se jih lahko poslužujejo bivši bolniki umobolnic i t-bolnic.

PREHRANA

Ta oddelek je u glavnom organiziran le za konzultacijo. U glavnom organizira prehranjevalne konference ljudskih bolniških negovalk za vso pokrajino, kakor tudi organizira družinske posvetovalnice, šolske ljudske zdravstvene urade i klinike za dojenčke.

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH

Parliament Buildings, Toronto, Ontario. Honourable Matthew B. Dymond, M.D. C.M., Minister

Penman's

BALBRIGGAN

Vsi slogi

LAHKEGA in v

kvaliteti preizkušenege spodnjega perila

A) **KOMBINACIJA** do komolca segajoćih kratkih rokavov
Penmans 253 bela;
251 naravna; 223 dvojnotkana bela;

B) **V-OVRATNIK**, do komolca segajoća KOMBINACIJA
Penmans 2530 bela;
2510 naravna.

C) **KRIZ-KRAZ**, brez rokavov, z enim gumbov, do kolen segajoća KOMBINACIJA
Penmans 2531 bela;
251 naravna.

D) **DO KOLEN** segajoća, s kratkimi rokavi, KOMBINACIJA
Penmans 2531 bela;
251 naravna

E) **Do klečnjav** segajoće **SPODNJE HLAČE**, z gumbi spredaj.
Penmans 253 bele;
251 naravne.
223 Dvojno tkana bela;

F) **Majica 2 GUMBA SPREDAJ**, kratki rokavi.
Penmans 2531 bela;
251 naravne;
223 Dvojno tkana bela;

G) **BREZ GUMBOV** z elastičnim pasom, dolge spodnje hlače.
Penmans 2531 bele;
251 naravne.

H) **T-MAJICE** za moće in dečke.

I) **JERSEYS** za moće in dečke, gladke ali s programi.

J) **SPODNJE HLAČKE** za moće in dečke; gladke ali s programi.

IZPLAČA SE VAM, ČE VEDNO ZAHTEVATE PENMANOVO ETIKETO ZA NAJBOLJŠO KVALITETO I DOBRO CENO.

PRVA SLOVENSKA ZADRUGA V TORONTU HRANILNICA IN POSOJILNICA JANEZA E. KREKA

VAM NUDI

višje dohodke od Vaših vlog kot drugi denarni zavodi, cenejša in ugodnejša osebna in hipotekna posojila, nasveta za boljše vodstvo Vašega družinskega gospodarstva, brezplačno zavarovanje Vaših vlog in posojil za primer smrti, popolne ali začane (nad tri mesece trajajoče) nespособnosti za delo

Uradni prostori: 646 Euclid Ave., Toronto
Telefon: blagajnika LE. 2-4746

Toronto

Novi uradnik v torontskem uradu za državljanstvo. Za novega zveznega uradnika ministrstva za državljanstvo in vseljevanje v Torontu je bil imenovan g. Paul Kellner, po rodu Madžar, ki je študiral na Madžarskem, v Nemčiji in po prihodu v Kanado (1951) na torontskem vseučilišču. Po koncu vojne je bil nekaj časa v službi v katoliški vojni službi, in pozneje v Nemčiji v službi organizacije ameriških katoličanov National Catholic Welfare Conference.

Uspela Prešernova proslava.

Slovenski študijski krožek v Torontu je priredil 12. februarja uspelo in dobro obiskano Prešernovo proslavo v dvorani Mednarodnega inštituta. Pri proslavi so sodelovali kot recitatorji gg. Vilko Čekuta, Ludvik Jamnik in Claus Jurgens (od CBC in CBC-TV, recitiral Prešerna v angleščini); pela je ga. Milena Čekuta ob spremljavi gg. Marije Ložar ter pevski zbor Simon Gregorčič pod vodstvom gg. Justine Grizon in hamiltonski cerkveni zbor pod vodstvom g. Draga Ložarja. G. Vlado Mauko je prikazal zgradbo Sonetnega venca in v drugem delu Prešerna kot osebo. Prihodnji sestanek bo 12. marca ob 3h popoldne na 709 College Str. Na sestanku bo poročilo o knjigi

Chr. Dawsona "Unity of Europe" in Galbraitha "The Affluent Society". Vsi Slovenci iskreno vabljeni.

Slovesna otvoritev nove slovenske dvorane v New Torontu

V nedeljo 26. februarja 1961, je bila blagoslovljena in uradno odprta nova farna dvorana newtorontske župnije. Ob tej priložnosti se je vršil slavnostni banket združen s pevskim koncertom. Vabljeni so bila društva in organizacije, ki delujejo med Slovenci v Torontu in okolici. Slovenska Narodna Zveza v Kanadi je bila na to prireditve uradno povabljen.

Prireditve je lepo uspela. Newtorontskim faranom čestitamo k lepi in okusni dvorani. Čestitamo jim prav posebno zato, ker upamo, da bo nova dvorana nova postavka v slovenski torontski skupnosti, ter da bo mesto, kjer se bo navajalo k slovnosti, ednosti, ter zlasti k demokratičnim medsebojnim odnosom.

Občni zbor Krekove zadruge v Torontu

Hranilnica in posojilnica Janeza E. Kreka v Torontu je polagala račune svojemu članstvu na običnem zboru v slovenski cerkveni dvorani v nedeljo popoldne, 26. februarja.

Predsednik zadruge g. Viktor Trček se je v svojem poročilu o

novem uspešnem letu zadruge uvodoma zahvalil preč. g. A. Prebilu za dovoljenje, da je mogla zadruška zborovati v cerkveni dvorani. V zadruško se je v preteklem poslovnem letu vpisalo 84 novih članov, vloge pa so narasle za skoraj 100.000\$ (od 295.168\$ na 395.094\$). Osebna posojila so narasla od 107.121\$ na 120.227\$, hipotekna posojila pa od 152.445\$ na 227.871\$. Čisti dobiček je narasel od 13.546\$ na 16.099\$. V drugi polovici leta je obzor odločil, da bodo odslej izposojevalci dobili popust 20% od vplačanih obresti takoj ob plačilu in ne šele po običnem zboru.

Glavni namen te odločbe je bil podžgati izposojevalce k rednemu odplačevanju posojil in dolžnih obresti. Iz blagajniškega poročila je bilo razvidno, da je bila ta novost učinkovita, ker je bilo letos manj članov v zaostanku s plačilom obresti kot prejšnje leto. Garancijski sklad je v teh letih dosegel že lepo vsoto 12.706\$, kar predstavlja povečano garancijo za vloge članov.

V lanskem poslovnem letu je moral odločiti svoje mesto v kreditnem odboru dr. Avguštin Kuk, ker je nastopil novo službo profesorja na High School v Hamiltonu. V tem poslovnem letu pa bo zapustil Toronto prvi predsednik in dolgoletni tajnik zadruge Rudolf Čuječ, ki bo nastopil v septembru službo profesorja sociologije na katoliškem vseučilišču Sv. Frančiška Ksaverija v Antigonishu, Nova Scotia.

Predsednik je v svojem poročilu omenil tudi, da se je zadruška koncem januarja 1961 zelo približala lani postavljenemu cilju — pol milijona kapitala. Skupna vsota vseh članskih vlog je znašala 31. januarja 1961 \$410.582,99, celotno dobroimetja pa \$441.912,15.

Kljub impozantnim številkam, ki so bile predložene članstvu na običnem zboru, pa vidijo ravnatelj in člani ostalih odborov glavno vrednost zadruge v uslu-

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvjetnika in notarja.

Naslov:

ANTONY AMBROZIČ
Barrister, Notary Public
714 College St., Toronto, Ont.
Telefon: LE. 1-0715

gah in pomoči, ki je morejo nuditi članom.

Občni zbor je odobril predlog ravnateljstva, da se izplača članom 4% dividenda. Od ustanovitve do vključno tega običnega zbora je zadruška vrnila članom v obliki dividend in rabata čedno vsoto 49.053 dolarjev.

Pri volitvah so bili izvoljeni: v ravnateljski odbor gg. F. Urbančič in I. Zakrajšek, v kreditni odbor gg. J. Mihevc in S. Levstek, v nadzorni odbor pa ing. J. Opara.

• Pri volitvah "Kanadskega etničnega tiskovnega kluba" dne 28. feb. v Torontu je bil izvoljen delegat "Slovenske Države" za tajnika kluba za poslovno leto 1961—1962.

Novi nadškof v Torontu.

Papež Pavež XXIII. je imenoval na prošnjo torontskega nadškofa in kardinala McGuigana koadjutorja s pravico nasledstva v osebi prevz. Philipa F. Pococka, nadškofa iz Winnipega. Kot je bilo možno razvideti iz kardinalovega pisma, bo nadškof Pocock prevzel odgovornost za vodstvo torontske nadškofije v celotnem obsegu in kardinal dejansko ne bo izvrševal svoje jurisdikcije, ker se zdravstveno ne počuti dobro.

WINDSOR

V Windsorju, Ontario, je začel januarja 1961 izhajati nov mesečnik v angleščini—The Citizen's News, ki hoče služiti vsem etničnim skupinam.

Chicago

• Predpustna družabna prireditve SNZ — dasiravno je bila nekoliko prezgodaj — 21. januarja, je uspela. Sicer je bila neko-

liko manjša udeležba, toda razpoloženje je bilo ob zvokih R. Possediejeve godbe odlično. Dokaz, da se vse prireditve SNZ vedno privlačne.

• Naši mladi v Milwaukee-Ju. Naši mladi, to se pravi, dijaki in dijakinje, ki se udeležujejo v Mladinskem pevskem zboru, ki ga vodi Rev. P. Vendelin, so se podali na pot v Milwaukee, Wis., da tudi tam pokažejo kaj znajo in kaj so se naučili pod taktirko svojega mojstra. V farni dvorani slovenske fare Sv. Janeza so zapeli in zaigrali. Pesmi, ki smo jih slišali v Chicagu, so ugajale in vžgale tudi v Milwaukee-Ju. Prav tako tudi spevoigra "Vrag in čevljar". Kakor se zdi, je to letos edina skupina, ki predstavlja slovensko kulturno dejavnost v Chicagu. Fantje in dekleta, vstrajajte!

• Heart of Chicago Community Council, ki predstavlja center slovenske naselbine pod predstvom dr. L. Leskovarja je v soboto 4. februarja t.l. počastil zasluge pri napredku okolice. Odlikovani so bili predstavniki različnih veroizpovedi, največ seveda predstavniki katoliških far, med njimi tudi župnik slovenske fare sv. Stefana, Rev. P. Tomaž Hoge.

• Poroka. Poročila sta se naš naročnik g. Metod Zerdin in gđ. Ivanka Lab. Naše iskrene čestitke!

• Srebrno poroko sta obhajala v soboto 11. ber. g. Stefan Cander in njegova soproga. G. Stefan Cander je janitor pri slovenski fari sv. Stefana. Bog daj njima dočeti še zlati jubilej!

Uspešno leto pri St. Paul Federal Savings and Loan Association

Predsednik Frank P. Kosmach je objavil, da se je dobroimetje dvignilo v lanskem letu za skoraj

POZOR! POTUJETE v RIM - ITALIJO?

Prenočišče, hrana, ogled Rima itd., vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Hotel - Penzion BLEĐ

Via Statilia, 19 — Telefon 777-192 - Roma

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak WINKO A. LEVSTIK
Izrežite in shranite! - Pišite nam za cene in prospekte!

16 milijonov in doseglo rekordno višino 124.375.760\$; dividende so narasle na 3.654.269\$; rezerve so dosegle 6.317.961\$. V gradnji je nov dodatek, ki bo raztegnil poslopje na cel blok na 6720 West North Avenue.

Konzulat in knjižnico v Ljubljano

Dr. Ludvik Leskovar je poslal novemu predsedniku J. F. Kennedyju čestitke v imenu pol milijona Amerikancev slovenskega izvora in ga obenem prosil, da odprejo Združene države v Ljubljani konzulat in knjižnico.

HRVATSKI KOMENTAR

Hrvatski tednik DANICA, ki izhaja v Chicagu, je objavil naslednji komentar k govoru dr. Mihe Kreka na Mihaelovičevih proslavi v Clevelandu. Komentar je Danica objavila 1. februarja 1961 (I. XLI, št. 5, str. 6) pod naslovom: Vrijedno je zabilježiti... "... da je b predsjednik slovenskog dijela Jereze i nekadašnji beogradski ministar dr. Miha Krek rekao doslovce ovo u svom govoru u Clevelandu pred srbijskim četnicima: "Vaše je Udruženje preuzelo slavu pokojnog generala Džaze Mihaelovića... Džaze Mihaelovića stoji pred našim duhovnim očima, u našoj uspomeni, kao najmarkantnija figura guerilskog rata protiv okupatora i protiv komunizma. Ako može biti veći, on je još veći kao narodni mučenik. Vjerujem, da će ime Džaze Mihaelovića ostati u historiji drugog svjetskog rata kao lijepo i čisto veliko ime junaka, vojskovođe i narodnog mučenika... Sve više se probija u svjetlost čista istina (?): da je Džaze Mihaelovića samo iskreni patriot, koji je izgorio za svoj

ideal. Sve više je jasno: da Mihaelovič nije htio ništa više, i ništa manje, nego slobodnu narodnu (?) državu, nezavisnu, demokratsku (?) ustanovama opremljenu, u suglasnosti sa narodom i po narodnoj volji uređenu... Odbijao je kao podmetanje svaku pomisao na neku politiku nadvladivanja jednog dijela nad drugim (?). Sva njegova unutar-nja politička filozofija najljepše je izražena u iskrenim riječima našeg čovjeka kad kaže: 'Od Devdelije do Triglava, od Dunava do Jadranskog Mora, sve je naše!' — a pri tom ni u pameti ni u sreću nema ni trunke (?) ni velikog, ni malog imperijalizma ili kakve bilo druge sebičnosti... Uzvišen primjer današnjim i budućim pokoljenjima...! — Ovo superčestitko izdizanje Džaze Mihaelovića jedva mogu nadmašiti Jevdeviči i Duiči. Gosp. Miha Krek komotno zaboravlja temeljnu naredbu Džaze Mihaelovića od 20. prosinca 1941. — koju su iznijeli sami srbijski listevi — u kojoj je stajalo kao cilj četničke akcije stvaranje "velike Jugoslavije" i u njoj "velike Srbije, etnički čiste" — uz uklanjanje Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Srijema, Banata i Bačke — te "čišćenje (?) državnog teritorija od svih narodnih manjina i nenacionalnih elemenata" te stvaranje zajedničke granice između Srbije i Crne Gore kao i Srbije i Slovenije "čišćenjem Sandžaka od muslimanskog življa i Bosne i Hercegovine od muslimanskog i hrvatskog življa". — To je samo mali primjer historičkih, velikosrbijanskih ciljeva Džaze Mihaelovića, kojemu se danas dr. Miha Krek ne stidi pjevati hvalospjeve!"

DR. LAMBERT EHRLICH

PARIŠKA MIROVNA KONFERENCA IN SLOVENC

III Vprašanje Zolgerjevega mandata. (Nadaljevanje)

Ko je dospel 20. jan. v Pariz, je bil njegov prihod za srbsko-hrvatske delegate neljubno presenečenje, kakor mu je to povedal dr. Rybar. V zadevi mandata je dr. Zolger govoril z Vesničem in ta mu je povedal, da je vlada brzojavno sporočila listo Pašić, Trumbić, Vesnić in da je on to listo tudi že izročil konferenci kar je bilo za to potrebno, ker se je vršila 18. jan. že prva plenarna seja konference, pri kateri so morali imenovani trije nastopiti. Omenil je tudi, da je konferenca bila prisodila naši državi prvotno samo dva, in da je bilo le v velikim trudom mogoče izbojevati tri, sicer pa je še možnost dana, da bo imela država štiri polnomočne delegate, namreč enega za Črno Goro in razen tega je v opravljenosti konference predviden roulement, po katerem se lahko menjata on in Zolger. Sicer pa je povdarjal, da on ne išče svoje koristi, in načelo njegovega življenja je bilo služiti državi, kjerkoli je potreba.

V zadevi mandata je omenil Pašić Zolgerju, da je on privravljen njemu in korist odstopiti, ker je že star. Jasno je, da dr. Zolger nikakor ni mogel sprejeti te ponudbe, kajti Slovenci bi ne bili imeli nobenega interesa na tem, da bi Pašić izstopil iz delegacije. S tem bi se bili namreč nakopali odij, da so izrinili onega državnika Srbije, ki je vstvaril Veliko Srbijo in jo je vodil v najkritičnejši situaciji.

V sporazumu z dr. Rybarem je sklenil dr. Zolger ne izjaviti nobenih konsekvenc in je torej

obveljal kot četrti polnomočni delegat, ki je bil tedaj pravzaprav "überzählig" in ki je mogel le potom roulementa priti v seje in k drugim prireditvam pridržanim plenipotentiarnom.

IV Organizacije naše delegacije v Parizu

Delegacija kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na mirovni konferenci je štela 4 delegate plenipotentiarnih in sicer: Nikola Pašić, bivši min. predsednik, Ante Trumbić, minister zunanjih zadev, Milenko Vesnić, srbski poslanik v Parizu, Ivan Zolger, bivši minister in vseučiliški profesor. Tem so bili prideleni od vlade še trije delegati: Matija Bosković, bivši srbski poslanik v Londonu, Oto Rybar, poslanec v narodnem predstavništvu in Josip Smoljaka, poslanec v narodnem predstavništvu.

Po sklepu belgajske vlade so tvorili ti delegatje sedmorico, ki je v skupnih sejah pod predstvom Pašića razpravljala in glasovala enakopravno o vseh tekočih vprašanjih. Na znotraj so torej vsi delegatje bili enakopravni, so imeli isto glasovalno pravico in so bili enako odgovorni za vse sklepe delegacije. Za sklepanje je bilo veljavno majoritetno načelo, a vsek delegat je imel pravico zahtevati od delegacije, da sporoči v slučaju nesoglasja njegov separatni votum belgajski vladi. Na zunan napram konferenci so zastopali državo samo polnomočni delegatje.

Delegaciji na strani stojijo posvetovalni in strokovni pomočniki, ki so razdeljeni v razne sekcije. Slovenci so bili zastopani

v vseh sekcijah in sicer: Sekcija za internacionalno pravo: Dr. Leonid Pitamic, univ. prof.; Vojaška sekcija: Alojzij Šuštaršič, kontre-admiral; Ekonomska in finančna sekcija: Milko Brezigar, naciionalnekonom, Ivan Jerman, finanjski svetnik, Vekoslav Kisovec, odvjetnik, Milko Kramar, industrijalec, dr. Janko Hacin, dr. Drago Marušič, odvjetnik, Ivan Praprotnik, bančni ravnatelj; Etnografska in zgodovinska sekcija: Dr. Ivan Čok, odvjetnik, dr. Lambert Ehrlich, prof. bogosl., dr. Franjo Kovčič, prof. bogosl., I. Mačkovšek, inženir, dr. Janko Pretnar, profesor, dr. Jožef Ribarič, profesor, dr. Matija Slavič, prof. bogosl., dr. Tomaž Sorli, notar; Sekcija za železnice in prometna sredstva: Franjo Vilfan, zastopnik donavse komisije; Tiskovna sekcija, ki je izdajala: dr. Ivan Svegl, generalni konzul; Tajništvo: dr. Ivo Šubelj, ministerjalni svetnik, dr. Bogomil Vošnjak, prof. vseuč., občni tajnik delegacije, dr. Bruno Hugo Stare, tajnik in vodja solv. pisarniškega oddelka; Eksperti za francoski in angleški jezik: Dr. Rudolf Steinmetz, vladni tajnik, dr. Miroslav Juvanič, prof. na pomorski akademiji v Reki; pomožna osebje: Gabriel Majcen, risar, Fany Pazdera, strojepska, Ivan Tuma, pomožni pisar, Ivan Pečjak, sluga.

Imenovanje Dr. Vošnjaka za generalnega tajnika delegacije SHS se je smatralo kot koncesija Slovencev. Ko je belgajska vlada naznanila v Pariz, da so imenovani Pašić, Trumbić in Vesnić za polnomočne delegate, je delegacija v Parizu računala s tem, da Slovenci sploh ne bodo imeli polnomočnega delegata in zato so predlagali vladi, da naj imenuje Slovence za generalnega tajnika. Opozorili so na Ivana Hribarja, poslanika v Pragi. Rybar je opozarjal delegacijo na to, da se določitev osebe prepusti

Slovenem, ter obrnil pozornost na dr. Vošnjaka. 27. januarja je bil predlog dr. Rybara, da se imenuje dr. Vošnjak za generalnega tajnika, sprejet, posebno z ozirom na to, da so Slovenci prepustili v komisiji za reparacije oba zastopnika Srbom.

Ljubljanska komisija za mirovno konferenco pod vodstvom dr. Vodopivca je organizirala ter financirala kurirsko službo, ki je bila edina zveza med Parizom in Ljubljano, po kateri se je od časa do časa prinašala in odnašala pošta.

Kot kurirji so prišli v Pariz profesorji Zupančič, Gregorin, Gruđen, Novak, okr. glavar dr. Vodopivec, urednik dr. Knaflič, dr. Anton Novačan, jurist Ravnik, agronom Eugen Mayer in jurist Boris Kuhar.

V. Določitev teritorialnih revendikacij v okrilju naše delegacije

Takoj po prihodu Pašića in Rybara v Pariz je v prvi seji delegacije dne 6. januarja poročal Vesnić, da zahtevata Foch in Clemenceau nujno zemljevid, na katerem so označene naše revendikacije. Tej seji so prisostvovali Pašić, Trumbić, Vesnić, Rybar, poškornik Dušan Stepanović (sedaj general), Tresić-Pavišić in inženir Mačkovšek.

Glede slovenskega ozemlja delegacija še ni imela nobenega jasnega programa v rokah. Slovenci so sicer jugoslovansko idejo pred vojno in posebno med vojno slovesno proklamirali, a značilno je, da v odločilnem trenutku ni bil izdelan natančen načrt. Vršila so se sicer v novembru in decembru 1918 dolga posvetovanja v narodnih svetih v Mariboru, Ljubljani in Zagrebu v zadevi naših revendikacij a definitivni načrt je bil izdelan šele 4. januarja 1919 v Ljubljani in v Pariz je prinesel ta načrt šele dr. Zolger 20. januarja.

Delegacija v Parizu je bila to-

rej 6. januarja primorana sania določiti revendikacije.

Pašić je predložil zemljevid, na katerem je on te revendikacije zarisal in sicer glede slovenskega ozemlja v sporazumu z dr. Koroščem, kakor je trdil, toda te meje so bile zelo pomanjkljive. Na Koroškem je bila izpuščena: cela Ziljska dolina, Plajberg, Velikovec s celim okrajem proti severu. Beljak in Celovec sta bila v Jugoslaviji.

Prekmurje je bilo docelo izpuščeno.

Na zapadni meji je bila Beneška Slovenija zelo skržena in na Goriškem so bila Brda skoro vsa italijanska.

Zato pa je napram Bolgarom tekla meja vzhodno od Vidina, blizu Sofije in je šla dol na Strumo.

Glede zapadne meje je povedal Vesnić, da mu je svetoval mejo: sredina Istre in razvodje do stare avstro-italijanske meje blizu Rybara v Pariz je v prvi seji delegacije dne 6. januarja poročal Vesnić, da zahtevata Foch in Clemenceau nujno zemljevid, na katerem so označene naše revendikacije. Tej seji so prisostvovali Pašić, Trumbić, Vesnić, Rybar, poškornik Dušan Stepanović (sedaj general), Tresić-Pavišić in inženir Mačkovšek.

Glede slovenskega ozemlja delegacija še ni imela nobenega jasnega programa v rokah. Slovenci so sicer jugoslovansko idejo pred vojno in posebno med vojno slovesno proklamirali, a značilno je, da v odločilnem trenutku ni bil izdelan natančen načrt. Vršila so se sicer v novembru in decembru 1918 dolga posvetovanja v narodnih svetih v Mariboru, Ljubljani in Zagrebu v zadevi naših revendikacij a definitivni načrt je bil izdelan šele 4. januarja 1919 v Ljubljani in v Pariz je prinesel ta načrt šele dr. Zolger 20. januarja.

Delegacija v Parizu je bila to-

liko manjša udeležba, toda razpoloženje je bilo ob zvokih R. Possediejeve godbe odlično. Dokaz, da se vse prireditve SNZ vedno privlačne.

Ivica in železnica Spilje-Radgona, toda Pašić in Vesnić sta povdarjala, da se moramo držati Wilsonovih načel in da morajo naše revendikacije sloneti na etnografskem načelu in na načelu samoodločbe narodov. Zato sta pobijala ta predlog glede železnice Spilje-Radgona in sta povdarjalo, da bomo zidali novo železnico Maribor-Radgona.

Prvi osnutek za mejo na Stajerskem je sestavil pokrajinski narodni svet za Stajersko v Mariboru 26. oktobra. Na podlagi teh predlogov je sestavil dr. Kovčič elaborat ki ga je predložil narodnemu svetu Ljubljani. Ta elaborat je bil sestavljen po dveh vidikih, po strateškem (po navodilih generala Majstra) in po ekonomskem. Državna meja naj bi namreč ne tekla približno Dravske doline, da bi južna železnica in električne naprave bile bolj varne. Ta predlog je vseboval sledečo črto: Dreieckogel (1435), Sobot (1432), kote 1249, 1014, 726, St. Oswald (747), Golob (446), Eichkogel (548), Rosenberg, Hornissdorf, Pitschgau, Bischofsegg, Oberhaag, Uterhag, Bugau, Sagau, Zachnig, Wurzen, 514, 507, 496, 436, 408, Kraner (387) Oberbogen, Lindt, 258, 259, Rtschendorf, Deutsch-Goritz, Ober Burkla (260) Gruisla.

Načrt se je soglasno sprejel. Sobot, Ivica, Ernovš, Lučane, Čmurek, železnica Spilje-Radgona bi bile v našem ozemlju.

Tako je bila za Stajersko sledeča črta določena: Mautnereck 1014, Hadernigg 1183, St. Lorenzen 917, Kapuner Kogel 1049, Radelberg, 993, Remšnik 758, Eichberg 450, 572, Kranach 547, 607, Lavičberg, 436, Afenz 382, izliv Sul v Muro, Mura do Donersdorf, kota 218, severnovzhodno od Obrajne, kota 325, in potem stara meja med Avstrijo in Ogersko.

Obveljala je torej črta Radelj-Remšnik, toda tako da so kraji

Arveš, Lučane, Gomilica in Erloš bili še v Jugoslaviji in se tako rešili dve veliki občini Gradiško in Klanjac in slovenske minoritete v drugih občinah ki so bile šele v zadnjih desetletjih ponemčene. A Ivica in leva obal Mure z železnico Spilje Obrajna so se izpuštile.

Se isti dan sta profesor Deroc in inženir Mačkovšek zarisala entografske meje v srbske generalke. Mačkovšek je popravil tudi prvotno Pašičevo črto vzhodno od Prekmurja v okolici Velike Kaniže, kjer je bila Mura zarisana kot meja.

Ta zemljevid se je izročil 8. januarja Fochu. Od programa sklenjenega 4. januarja v Ljubljani, se je rezlikoval zemljevid v sledečih točkah: Izpuštil je na Koroškem gornjo Zilsko dolino in cel odsek Trg-St. Vid-Kotarče-Breže-Strassburg, na Stajerskem Ivnicu in železnico Spilje-Radgona.

Ko je dospel dr. Zolger 20. januarja v Pariz mu ni preostalo drugega kot akceptirati ta program delegacije, samo v nekatih točkah je v sporazumu z dr. Rybarem znatno popravil reklamirano mejo in sicer na Koroškem: a. Zahodno od Smotvorja v Zilski dolini so se opustile občine Ingenburg, Drolpet, Mičiče, Moše, Smohor, a na novo se je reklamiralo Pontabel. — b. pri Beljaku se je pomaknila naša meja toliko na jug, da bi si Nemci eventualno mogli zidati železniško zvezo med Trebnjem in Gummern po dolinici mimo Einode. — c. V Labudski dolini so se opustile občine Ettendorf, Ettenbuch, St. Pavel in Granica. Na Stajerskem je zahteval dr. Zolger Ivnicu, a delegacija se je izrazila proti temu.

V Prekmurju se je opustil nemški trikot med staro avstro-ogersko mejo Rabo in cesto Sv. Gothard-Radgona.

(Nadalje prihodnjic)

Cleveland

Slovenski clevelandski rojak-iznajditelj

Dr. Frank J. Modic, sin slovenskih staršev, rojen v Clevelandu, kemik pri General Electric Co. v Waterfordu, N.Y., je pred nedavnim iznašel novo umetno spojino z izrednimi lastnostmi trdnosti in odpornosti, s katero naj bi se zaščitile elektronske in druge naprave v raketah in vesoljskih vozilih proti različnim vplivom mehanskega, kemičnega in električnega značaja. Dr. Modic je študiral kemijo na Case Institute of Technology v Clevelandu. Doktorat iz kemije pa je prejel na Iowa State University.

Prireditve ZSPKB

Krajevna organizacija ZSPKB v Clevelandu je v soboto zvečer 28. januarja priredila družabno prireditev v Slovenskem domu na Holmes Ave. z večerjo in plesom. Obisk je bil zelo lep. Cisti dohodek je šel v invalidski sklad ZSPKB. Clevelandska organizacija ZSPKB zasluži vso podporo slovenske javnosti pri svojem delu in skrbi za invalide iz slovenske protikomunistične borbe, ki bi sicer bili tako hudo prepuščeni svojim lastnim, težkim usodam.

"Namišljeni bolnik"

V nedeljo 5. februarja popoldan je Slovenski oder podal Molierovo komedijo "Namišljeni bolnik" v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Komedijo značaje v situacij so člani Slovenskega odra dobro odigrali. Posebno se je odlikoval g. Božo Pust kot namišljeni bolnik. Kot ostali igralci so nastopali sledeči: ga. Joža Varšek, ga. Mimi Mauser, gđna. Mimi Šef in gospodje Ivan Martinc, Ed Veider, Milko Pust, Milan Dolinar in Pavle Intihar. Režiral je g. Janec Varšek.

Nastop Kresa

V nedeljo 12. februarja je plesna skupina Kres nastopila s slovenskimi plesi v okviru 12. folklornega festivala na odru clevelandске Music Hall pred 3000 gledalci, ki so napolnili veliko dvorano do zadnjega sedišča. Plesna skupina Kres je predstavljala na prireditvi Slovence in je bila ena izmed šestnajstih narodnostnih skupin, ki so tamkaj nastopale. Folklorni festival prirejata letno clevelandski dnevnik The Cleveland Press and News in Cleveland Folk Arts Association.

"Županova Micka"

Za pusto nedeljo je v Slovenskem domu na Holmes Ave. dramsko društvo Lilija zaigralo Linhartovo veseligr "Županova Micka" v režiji g. Janeza Varška. Micko je igrala gđna. Zdenka Mejač, šternofolkovo pa gđna. Andreja Stanonik. V moških vlogah pa so na stopali: g. Ivan Jakomin (Tulpenheim), g. Marjan Kosem (Monkof), g. Stane Gerdin (župan Jaka), g. Ivan Hauptman (Anže) in g. Miro Odar kot šribar Glažek. Igra je prinesla gledalcem mnogo smeha in zabave.

Prireditve Slov. šole pri sv. Vidu

V nedeljo 19. februarja je Slovenska šola pri sv. Vidu v veliki šentiviški dvorani priredila zelo lepo uspelo družabno prireditev z večerjo, družabnimi omizji in krajšim nastopom otrok-učencev šole. Za pevski nastop je otroke navadil pevovodja g. France Zupan. Prireditve je bila zelo lepo obiskana.

"Krivda rdeče fronte, III. del"

Msgr. Matija Škerbec je izdal III. del svoje knjige "Krivda rdeče fronte" v kateri opisuje po izpovedih prič dogodke med komunistično revolucijo in komunistične zločine. Ta del obrav-

nava sledeče kraje z njih neposredno oklico: Stari trg pri Ložu, Sodražica, Sv. Gregor in Velike Lašče. Cena zvezku je \$1.00. Knjigo morete naročiti pri piscu: 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio ali pa pri trgovini "Familija", 6116 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio.

Novo delo kiparja Goršeta
17., 18. in 19. februarja je v svojem ateljeju na 1135 Addison Rd. razstavljal akademski kipar France Gorše svoj novi križev pot, ki ga je napravil za novo slovensko cerkev v Torontu. Delo obsega vseh 14 postaj v reliefni obliki v žgani glini. Dasi je kipar Gorše že napravil nekaj križevih potov, je to delo novo, izvirno in sproščeno, napravljeno v njegovem svojskem stilu. Mala razstava je bila zopet lep dogodek v slovenskem kulturnem življenju v Clevelandu.

Naročnina

Ker smo se vedno v začetku leta, se ponovno obračamo z lepo prošnjo na prejemnike našega lista, da bi poravnali, oziroma obnovili naročnino za naš list. Naročnina je malenkostna in prepričani smo, da tudi bralci čutite svojo dolžnost do lista kot jo čuti list do velike slovenske stvari. V Clevelandu morete poravnati naročnino pri: Bled Travel Service, 6113 St. Clair Ave. (Cleveland 3, Ohio).

Veseli dogodek

Družina dr. Mateja Roesmanna se je koncem januarja pomnožila z rojstvom deklice, ki so jo krstili za Barbaro Marijo Ano. Iskrene čestitke!

Columbus

Dne 11. februarja sta si v cerkvi sv. Tomaža Apostola obljubila večno zvestobo gđc. Jožefina Guzzo in g. dr. Iv. Podobnikar. Ženin je odlični slovenski zdravnik, ki se je najprej v Rimu in pozneje v Chicagu in Montani posvetil kirurgiji, v Columbusu pa se je začel poglabljati v psihiatrijo. Zastoj je pomagal tudi prenekemu slovenskemu bolniku. Čestitke in obilo trajne sreče na skupni življenjski poti!

Dalje časa se je mudil na tajništvu v Columbusu predsednik Slovenske kulturne ustanove EURAM, preč. g. dr. Kolednik. Če se kdo čudi, kako je mogoče, da je g. Nande, ki je tudi član društva kanadskih pisateljev, nagrajenec Francoske Akademije in seveda najbolj plodovit slovenski prevajalec, že do srečanja z Abrahamom toliko ustvaril, je tu del odgovora: Vsaj dve uri pred maševanjem je bil vsako jutro gospod že ves zatopljen v delo. Po maši in skromnem zajtrku se je vsak dan spet zaprl v svojo "pisarno" in ko sem prišel iz službe, sem zvedel, da je brez prestanka pel njegov stroj do šestih zvečer. Vsak dan je enostavno "pozabil" na kosilo. Potem si je utrgal uro ali dve za večerjo, razgovore in načrte. In ko se je vrnil v svojo sobico, je spet vedno pel njegov pisalni strojček še nekaj ur. Tako nekako so torej nastajale EURAM knjige in tako izgledajo dr. Kolednikove "počitnice" od blizu. Ob tej priliki sta bila g. Nande in Edi nadvse prijazno sprejeta pri prevzvišenem g. škofu Edwardu Ettingerju in EURAM je odposlala za devetdesetletnico lep dar velikemu slovenskemu pisatelju Francu Saleškemu Finžgarju. G. Nande je v času svojega obiska prišel tudi do tele praktične misli: dela je že toliko, da je zadnji čas, da si tudi tajnik poišče "tajnico". Kar mimogrede je g. Kolednik nabral tudi več kovčkov daril, ki jih namerava

skupaj z drugo pomočjo čez kak mesec odnesti najpotrebnejšim bratom v Evropo. In spet bo kar "mimogrede" prišla iz evropskih tiskarn, kot te mesece iz kanadskih, kaka nova knjiga. Bog Vam daj zdravja in vztrajnosti, gospod Nande! Hvala tudi g. Milku Pustu, ki tako požrtvovalno pomaga pri razprodaji!

Gospoj in gospodu Grill se moramo zahvaliti za krasen domač slovenski večer, dne 4. februarja. G. Grill je prišel v Ameriko malo pred prvo svetovno vojno kot mlad tretješolec. Nadvse marljivo se je udeleževal v slovenskem javnem življenju v Clevelandu, kjer je bil več let tudi urednik Enakopravnosti in bližnji prijatelj pesnika Zormana, sedanjega senatorja Franceta Lovšeta, pevovodje Toneta Šublja, župnika Ponikvarja, pisatelja Adamiča in več drugih vodilnih delavcev vseh demokratičnih prepričanj. Istočasno se je izpopolnjeval v pravo in je danes pomočnik vrhovnega pravnika za državo Ohio. Njegov dom je pravi slovenski kulturni hram, s knjigami slovenskih pesnikov in pisateljev na policah, s krasnimi slikami Božidarja Jakaca na stenah, z veliko zalogo dragocenega zgodovinskega gradiva v arhivih. Ko je gostoljubna gospa Grilova se začela igrati slovenske plošče in smo zamahnjeno prisluhnili Dermoti, Franciju, Zinki Milanovi, Slovenskemu oktetu in drugim, takrat se nam je zazdelo, da ima tudi skupnica Slovencev v Columbusu s sabo mil in ljub kosček slovenke domovine.

Ze pred nekaj tedni se je mudil v Columbusu tudi slovenski zdravnik, dr. Frank-Jauh Kern, avtor angleško-slovenskega slovarja, berila, Spominov in drugih del. Bil je tu na konvenciji, kot zastopnik St. Clair Savings and Loan Association, katere podpredsednik je. Po pol stoletja dela za svoje bolnike in za slovenstvo je končno g. doktor nastopil zaslužni pokoj. Vsi smo upali, da nam bo lahko zdaj napisal novo knjigo spominov, toda na žalost so mu tako opešale oči, da si le še komaj pomaga s povečevalnim steklom. Slovenian Research Project je zaslužnemu pionirju iskreno hvalile za ponovne vspodbude, pa tudi za znatno pomoč z važnim zgodovinskim gradivom, nasveti in informacijami.

EURAM Books, Box 843, Columbus, Ohio, želi opozoriti slovenske čitatelje in zlasti še prečistite dušne pastirje, da bo imela za letošnji postni čas na razpolago od več škofov priporočene Finžgarjeve Postne podo-be v slovensčini, hrvaščini, angleščini, francosčini, nemščini, portugalščini in moderni grščini. Posamezne knjižice so s poštno vred po pol dolarja, od deset ali več dalje pa po 40 centov.

Iz Barbortona se je preselila na delo v Columbus gđc. Mimi Zdravje, ki je lani prišla k sorodnikom v Ameriko iz Iga pri Ljubljani. Ker ima tu dobro priateljstvo v osebi bivše Ilčke Lampretove in ji gre ljubeznivo na roko tudi Mrs. Grilova, upamo, da se bo v Columbusu dobro počutila.

Ne pozabite na koroško Mohorjevo družbo v Celovcu! Vsaj marca poravnajte udnino za leto 1961, ki znaša \$2.50 in za katero boste okrog Božiča dobili 4 lepe slovenske knjige. Knjige za l. 1960 pa lahko dobite za isto ceno takoj. Obrnite se na svoje krajevne poverjenike, na slovenske dušnopastirske urade, na Familio v Clevelandu, ali pismeno na EURAM ali naravnost na naslov: Mohorjeva Družba v Celovcu, Klagenfurt, Viktringer Ring 26, Austria.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

O otrokovi plašljivosti

V svoji zdravniški praksi vidim precejšnje število otrok z vsemi mogočimi čustvenimi problemi ter motnjami v značaju in ponajmanj. Zato sem se odločil, da napišem par osnovnih točk o motnjah čustvenega otrokovega doraščanja, ki jih najpogosteje srečujem. Danes par besed o otrokovi plašljivosti, ker jo tako pogosto napačno tolmačijo i starši i svojci.

Srečamo otroke, ki v okoliščinah, katerih ne zmorejo obvladati, reagirajo z mrcenjem ali skrivanjem, hermetično trdnim zaprtjem ust, ali pa celo z begom. Naj bo takšna okoliščina še tako preprosta kot na primer, če ga tujec ogovori ali vpraša po imenu, ali pa celo, kadar ga drugi otroci povabijo v družbo in k igranju. Takšni otroci so pretirano plašljivi. Takšna plašljivost pa čeprav samoumevna za odrasle, je na žalost često krivo tolmačena. Takšnih otrok se kaj rad prime naziv, da so bebasti, trmasti ali pa bolj enostavno "čudni". So starši, ki imajo plašljive otroke za "pridne dečke", takšne, ki jih velja srečati, a ne poslušati, in ki "vedo kje je njihovo mesto".

Ne smemo zahtevati, da bi bili vsi otroci enako družabni. Nekateri se težko privadijo družabnim razmeram in okolju, medtem ko so drugi osrednja točka vsake "party".

Ne mislim razglabljati o mirnem, samozavestnem in samostojnem otroku, pač pa o tistem, ki je plašljiv, ker nima pravega zaupanja vase ter ne zadostne opore, kadar se znajde v družbi. Takšna plašljivost ni krepost pač pa večrat znak, da je šlo kaj po napačnih kolektivnih vzgojnih otrokovega doraščanja.

Ne zanima me toliko plašljivost otrok tam oboli petih ali šestih mesecev starosti, niti tista okoli dveh let. Toda plašljivost, ki jo kažejo premočni otroci v predškoli in šolski dobi, pa predstavlja problem za starše in vzgojitelje.

Izvor plašljivosti: Plašljiv otrok je skrit kot polž v lupini. Nima pravega mnenja o samem sebi. Pogreša v glavnem dveh stvari, ki sta neobhodno potrebni za jačanje in graditev človeške osebnosti. Prva je nadvse važna, namreč, vaš otrok mora čutiti, kaj se zgodi kar koli že, naj se znajde v kakršni koli okoliščini, da ga ljubite in da je vaš. Imeti mora trdno vero, da more računati na vas in vaše razumevanje vedno in povsod. Ko je bil še neobgleno dete, je bil stoddotno navezan na vašo ljubezen in zaščito. Tudi pozneje, pa čeprav doraščajoč rabi vašo nesebično pomoč in vodstvo, ker pričena prevzemati delavnost, odločitve in odgovornosti na svoje rame.

Poroštvo in zaupanje, ki izhaja iz prepričanja, da vi, njegovi starši stojite poleg z odobravanjem, razumevanjem in zani-manjem, mu daje trdno podlago, na katero se more opirati, ko srečava nove ljudi, ko se znajde v novih okoliščinah.

V praksi srečavam nekaj, človek bi rekel, splošnih napak, ki jih prebogosto zagreše celo najtreznejše misleči starši, ter tako ne nudijo otroku potrebne sigurnosti, pa čeprav otroka nesebično ljubijo. Groziti otroku, na primer, "ne bom te več rada imela, nisi več moj, itd. ali pa ga ježno odgnati, čes "bad boy", more imeti nepopravljive posledice, ki se lahko čez čas pokažejo na otrokovo značaja. Prav tako pa je napačno izogibati se okoliščinam, ki bi utegnile sicer biti malo neprijetne i za otroka i za starše, toda so potrebne, da jih spozna, da se uvaža v samopremagovanje in zavestno kontrolo... Mnogi starši bi radi imeli "perfektno" otroke ter le prebogosto in preveč širokogrudno uporabljajo

JAVNA TRIBUNA

STRAH PRED KRITIKO...

"Ponovno Vas po dolgih letih prosim, vplivajte pri "Slovenski Državi", da ne bo dr. Kreka še dalje osebno napadala, direktno ali indirektno, je vseeno. Tega dr. Krek ni zaslužil in ne zasluži". Razen tega si list in ki so krog njega, s takim nekvalificiranim pisanjem sami pišejo obsodbo". — Tako se glasi pismo, ki sem ga nedavno prejel.

Ne bi javno odgovarjal, toda zdi se mi potrebno, da naglasim tole: Kritika je potrebno izpraševanje vesti vsakemu javnemu delavcu. Kdor se kritike boji in brani, dokazuje, da nekaj v ozadju ni v redu. Kritika je v urejenih demokratičnih razmerah edino orožje, s katerim se opozicija brani in nakazuje svoje gledanje na različne politične, državne in narodne pogoje. Ko je svobodne kritike konec, je zadušena javna vest, odprta je prosta pot korupciji, nasilju in neredu.

Stranka, ki pravi, da temelji na

besedico "ne" ali "nikar". A na svoje začudenje kmalu vidijo, da so s tem vzgojili otroka, ki se izmika vsaki aktivnosti oziroma si ne upa prevzeti nobene odgovornosti po svoji lastni volji. Pustiti otroku vso svobodo v enem trenutku, a takoj zatem pa ga kaznovati za vse kar koli že naredi, ni v skladu s pametno vzgojo. Vodi, navajaj otroka k samopremagovanju, podpiraj ga v važnih odločitvah. A vse to delaj tako, da bo otrok imel zavest, da ga imate radi.

Druga važna stvar, ki jo plašljiv otrok pogreša pa je zavest, da je zmožen narediti stvari, ki jih hoče, ter zmožen postati, kar hoče postati. Plašljiv otrok mora dobiti občutek, da je zmožen, primeren in važen. Starši greše kadar že od otrokovega rojstva naprej slabijo vero v njegove lastne sposobnosti. Par značilnih okoliščin, ki jih vzgojitelji priporočajo, da bi se jih starši izogibali pri vzgoji svojega otroka: Ne omejevat i otrokovih zgodnih izkustev, pomagati mu pri prvih poiskuih, bodisi pri hoji, igri, ali osebni higijeni. Ne ga priklepiti na svoje krilo ter ga tako omejevati, da se ne nauči prav ničesar on sam. Ne odločajte v vseh okoliščinah vi sami kot bi otroka sploh ne bilo. Ne pričakujte preveč in prezgodaj od otroka. Ne delajte nemišelnih opazk oziroma ne posmehujte se mu pa čeprav zagreši še tako nespametne poizkuse pri prvih poiskuih učenja. Ne pozabite ga pohvaliti in nagraditi, kadar mu je uspelo kaj dobrega. Nikar ne pretiravajte otrokovih kulturnih in umetniških lastnosti, ter s tem zanemarjati ročne in podobne sposobnosti, ker s tem napravite otroka nesposobnega, da bi se počutil enak svojim sovrstnikom pri igri in v šoli. Ni pametno poniževati otroka ali ga postavljati v zadrego, če je slučajno pri "party" prevrnil kozarec vode ali sladke pijače, ker mu s tem vzamete korajžo, da bi še v bodoče rad šel v družbo, itd. Tudi se izogibajte opazk, češ je "tako pamesten", "tako velik", "tako priden", itd, kadar koli ga predstavite drugim. Nikar ne vzgajate vašega otroka tako, da bi moral biti osrednja točka povsod in ob vsakem času.

Kadar koli moramo obravnati problem otrokove plašljivosti, moramo temeljito pomisliti, kako bi otroku kar najprimerneje pomagali, da si ustvari boljše mnenje o samem sebi na podlagi zavesti sigurnosti in samozaupanja. Otroci, ki imajo trdno vero v ljubezen svojih staršev, lahko svobodno uporabljajo vse svoje zmožnosti, da najdejo pravo pot k "kaj, zakaj in kako" so stvari okoli njih, in tako zado-stijo večini svojih osebnih potreb in teženj.

Dr. F. Porovne

JAVNA TRIBUNA

demokratskih načelih, mora le pozdraviti kritiko saj je kritika le nakazanje še morebitnih drugih poti, ki vodijo k pravilnemu narodnemu ali pa državnemu cilju. Več glav več ve, več oči vidi mnogo boljše. Ko se pa stranka ali ena skupina zapre v svojo lastno gajbico in ne dovoli vpogleda v javno življenje ter kritiko, ki prihaja od nasprotne strani označuje le kot "nerganje", ki škoduje "skupnosti", je na stečaj odprta pot diktaturi osebe ali stranke. Nacisti, fašisti in komunisti so sovrašniki kritike. Boje se je, ker imajo pač slabo vest. Katoliško, ali vsaj demokratsko usmerjene skupine po tej poti ne smejo, sicer nujno zapadejo v smer, ki vodi v diktaturo, kjer je dovoljeno le eno samo gledanje in sicer tako, ki odgovarja vodilni stranki, ali takozvanemu voditelju.

V našem slovenskem katoliškem gibanju je v letih pred drugo vojno začelo prevladovati mnenje avtoritete. Avtoriteto so si lastili vodniki strank, pa tudi vodniki organizacij. Kritika je spadala v vrsto rušilnih dejanj avtorite. "Vodja že ve", to je bilo načelo v mnogih primerih in je slabo naletel oni, ki je javno upal povedati nasprotno stališče. V neki organizaciji je prišlo tako daleč, da je bilo rečeno: "Če tvoj predpostavljene prestavi stol, ne vprašuj zakaj, ampak priznaj, on, ki ga je prestavil, že ve zakaj je to storil". V nekaterih mladinskih organizacijah je šla vzgoja v dresuro k slepi pokorščini... Meni osebno je nekdo dejal: "Ni slabo, kar delaš, toda ne znaš še podrediti"... To se pravi, moraš molčati, če že ne moreš ploskati. Taka vzgoja je rodila vrsto slabih, kimovcev in hinavcev.

Avtoriteta mora biti. Je temelj družbe. Toda tudi avtoritete vodnikov družbe (odborniki organizacij, voditelji strank itd.) so zmotljive osebe in so zato podvržene kritiki. Če se ti kritike branijo, dokazujejo, da niso dorasli času.

V slovenski javnosti, zlasti v slovenski politiki, je bilo mnogo pogrešk. Ne rečem, hotenih, ampak bile so, povzročene po napačni, čustveni presoji. V preteklosti in v sedanjosti. Okorenelo stališče jugoslovanstva, ki ne dopušča nobene druge poti in slepo vdinjanje enemu "nezmotljivemu" vodju. Ze pri pok. dr. Korošcu smo opazili, da kritika ni bila zaželeno. Čeprav je bil velik idealist, je tudi on delal

napake. "On že ve, kaj dela", je bilo geslo, in to geslo je napravilo mnogo škode, ker je bila kritika zadušena...

Kaj danes kritiziramo? Predvsem nadelavnost slovenskih političarjev, ki si lastijo naslov "vodstva". Vodstvo, ki datira že iz leta 1935... brez vsake konzultacije ljudstva... Cas gre svojo pot naprej, preko želja NO, preko želj dr. Kreka, preko vseh "jugoslovenarjev... Je nekaj nemogočega, če prav ti vodniki krčevito branijo jugoslovansko tezo... Se je preživela... Narodu so se odprle oči. Sicer se danes ne more svobodno izpovedati, kar hoče in kakšno dobočnost si želi, toda če doseže svobodane volitve, bo izpovedal, da je sit komunizma, pa pravtako sit tudi varuštva nekdanjih JRJarjev... Kdor na lastni koži čuti bolečino, ta bo dal tudi primeren odziv. "Vodniki" te bolečine niso nikoli resno čutili, zato je niso razumeli v preteklosti in je ne čutijo danes.

Da "dr. Krek kritike ni zaslužil in ne zasluži", zveni prav demagoško in diktatorsko. Z drugo besedo se to pravi, vse je bilo najlepše in je tudi danes najlepše. Vse ožarjeno z "glorijo"... Ne želim govoriti o "dejavnosti" g. ministra v begunskih vladah, niti ne o njegovi "delavnosti" po vojni, škoda besed. So nejasnosti, ki čakajo na odgovor. Če smo demokrati (slov. kršč. demokr. krstje) potem res ne vem, zakaj tak bavbav zaradi kritike. Meni se le zdi, da je nekaj narobe. Kaj je narobe, bo povedal zgodovinar in to brez olepšavanja, brez ozira na osebnosti.

Za Slovence je enkrat za vselej jasno: Jugoslavija je bila, je in bo za Slovence — ječa, kjer ni svobode, ne enakopravnosti, ne bratstva, ampak le velika davčna preša, stiskalnica. Primerjaj Jezovo knjigo "Nova tla slovenskega naroda". Toda o tej stiskalnici naši vodniki in njihova glasila molče. Molče, zakaj? Ali jih je sram, sli pa to odobravo. Po pisanju g. I. A. v "Sloveniji" lanko smatramo, da to odobravo, "ker je nekaj čisto naravnega, da bogatejšje pokrajine podpirajo revnejše"... Slovenci podpiramo "revni jug" že od leta 1918 dalje...

M. Geratič

Our FUTURE HOME after expansion

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS

6720 WEST NORTH AVENUE • CHICAGO 35, ILL.
NATIONAL 2-5000

120 Million Dollar Savings Institution
Frank P. Kosmach, President

Penman's

MOJSTRI V IZDELOVANJU NOGAVIC

Izberite si iz največje kanadske izbire vzorcev iz volne, volne-nylona in orlon mešanice: stegljive nogavice z dvojnimi podlatom. Vodeči v cenah in kvaliteti.

S-16-1